El caganer

Fa anys, quan els pessebres encara no havien perdut la guerra contra els arbres de Nadal i totes aquestes coses que es van inventar els americans, el caganer era una figura de tercera o quarta fila. Aquell pastoret amb les calces abaixades amb prou feines treia el nas tímidament entre els boscos impenetrables de molsa i suro i, quan anaves de visita a una casa veïna, sempre l'havien de senyalar amb el dit, per a fer-te avinent la seva presència.

Si és cert que la ironia és la categoria i l'humor l'anècdota, el caganer era la pura anècdota, l'anècdota escatològica del pagesot que no es pot aguantar les ganes i ha de fer les seves necessitats on bonament pot. Els pessebres, en el fons, eren com una mena de representació idíl·lica del nostre món, on totes les peces desenvolupaven –immòbilment– el seu paper i el caganer era el contrapunt còmic, ni més ni menys.

Crec que tot va començar amb un pastisser gironí que va tenir la idea de comercialitzar cada any un caganer de xocolata, representant humorísticament algun personatge local, d'aquí van passar ràpidament a les figures que coneixem avui en dia i que omplen gairebé totes les parades d'articles nadalencs. N'hi ha per tots els gustos, si és que això va de gustos, jo crec que més aviat ens hem passat de frenada. Com en moltes altres coses, aquest país a vegades no coneix els seus límits.

Presentar el caganer com una figura mítica representativa d'alguna cosa és un invent que ha fet forat, igual que aquests tions que ens venen amb pipa, ulls i barretina. Tot això és l'anècdota pujada al nivell de categoria. Ja em sap greu dir-ho, però l'essència del Nadal només ha tingut sentit quan ha estat en mans de l'Església, més enllà tot s'ha diluït en una espècie d'extenuant temporada comercial amb musiqueta de fons carrinclona.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/girona/2017/12/13/caganer/884698.html?utm_source=rss